Bölcső

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	54.1540.1
Készítés ideje:	1895
Készítés helye:	Pola (feltehetően)
Anyag:	diófa
Technika:	faragott; sötétre pácolt; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 110 cm hosszúság: 110 cm szélesség: 56 cm

Négy, X alakban álló, vesszőparipára emlékeztető, kos-, illetve felkantározott lőfejből induló patás lábon áll, ezeket esztergályozott rúd kapcsolja össze. A kosárfonatos, bárka alakú bölcsőt belül hajlított fa- és vaspántok erősítik a fából készült övszerű peremhez, mely vésett stilizált virágos indákkal és merev rajzú tojás-sorral díszített.

A perem csapjaihoz, mintegy felakasztva, kötélből font háló kapcsolódik, ebbe van a bölcső beleágyazva. A magasabb fejrész belül és kívül is vésett, stilizált indákkal ékesített. A lábrészen fiú és leánygyermeknek való játékok vannak kifaragva. A lófejes vesszőparipánál zászló, kard, dob, fáklya, trombita, súlyzó, kugli és egy sisakos katonabábu. A másik oldalon bábu, házikó, kosár, csörgő, mesekönyv, labda.

A bölcső Szász-Coburg-Gotha Fülöp Józsiás herceg tulajdonából származik, akinek Ausztriában és Magyarországon voltak birtokai, és a Pest megyei Vacson is gazdálkodott. Fülöp Józsiás Walterskirchenben, 1901-ben született. Atyja, Szász-Coburg-Gotha August Leopold császári és királyi korvettkapitány (sz. 1867) 1894-ben kötött házasságot Habsburg Caroline (sz. 1869) főhercegnővel. Nyolc gyermekük volt. A bölcső minden valószínűség szerint a hercegi pár első gyermekének, Augustnak születésére készült, tehát 1895-ben. A testvérek sorban használhatták, így Fülöp Józsiás is.

A bölcső formaadása (*Barkasse*) kapcsolatba hozható a megrendelő foglalkozásával, tengerésztiszti életpályájával.

Az Iparművészeti Múzeum a bölcsőt Budapesten Coburg Fülöp Józsiás herceg feleségének rokonaitól, a Pálóczi-Horváth család egyik tagjától vásárolta meg. A bölcső későbbi történetére vonatkozó adatokat az eladó közléséből ismerjük. 1895 látszik a készítés legvalószínűbb évének stíluskritikai vizsgálat alapján is. A bútordíszítő technikák közül, a felület vésett vonalazással, vagy vésett stilizált indákkal való díszítése, az 1880-as és 1890-es évek asztalosmintarajzainak tanúsága szerint, a 19. század végén vált divatossá. A korábbi megállapítás (Vadászi 1975 33-36. p.), miszerint a bölcső Coburg Fülöp herceg és gyermekeinek, az 1878- ban született Lipótnak és az 1881-ben született Dorotheának feltehetőleg Magyarországon készült bölcsője lett volna, nem fogadható el.

Irodalom

- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 24. (Zlinszkyné Sternegg Mária)
- Vadászi Erzsébet: Berceaux de quattre siecles. *Ars Decorativa*, 3. (1975). 1975. - 21-39.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum